

Predstavitev skupne poštne znamke Pošte Srbije in Pošte Slovenije v Beogradu, Republika Srbija, na Kraljevem dvoru na Dedinju, 16. junij 2026

Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka je eno izmed 28 filatelističnih društev Filatelistične zveze Slovenije. Društvo nosi ime po reformatorju poštne financ in pionirju poštne znamke Lovrencu Koširju (1804–1879), ki je izhajal iz Selške doline pri Škofji Loki. Leta 1835 je poštni upravi Avstrijskega cesarstva predstavil predlog za uvedbo pisemske oziroma poštne znamke. Žal je bil njegov predlog zavržen, zato je šele leta 1840 v Angliji z enako zamisljo uspel angleški učitelj Rowland Hill, ko je v Londonu izšla prva poštna znamka na svetu.

Naše filatelistično društvo je bilo ustanovljeno leta 1949. Trenutno šteje 32 članov, od katerih se polovica ukvarja z zbiranjem in urejanjem poštne znamk v albumih, druga polovica pa zbira filatelistično in poštno gradivo za predstavitev na mednarodnih, državnih, meddruštvenih in promocijskih razstavah.

Bistvo vsake filatelistične razstave je predstavitev določene teme, bodisi s področja poštne zgodovine bodisi iz tematske filatelije, kot so šport, letalstvo, gasilstvo in podobno. Današnja razstava je spominskega značaja, le deloma filatelistična, posvečena dvema izjemnim humanitarkama, ki sta velik del svojega življenja posvetili pomoči revnim, zapuščenim ljudem, rejniškim otrokom brez staršev, invalidom, bolnikom, vojnim ujetnikom in taboriščnikom.

Po vsej nekdanji Kraljevini SHS in pozneje Kraljevini Jugoslaviji sta kraljica Marija Karađorđević in njena dvorna dama Franja Tavčar gradili in vzdrževali otroške domove, okrevališča za bolnike, domove za ostarele ženske ter zavetišča za zapuščene otroke. Del njenega bogatega humanitarnega delovanja prikazuje tudi ta manjša razstavna zbirka, postavljena v devetih vitrinah in razdeljena na štiri sklope.

Prvi sklop predstavlja skupno poštno znamko Pošte Srbije in Pošte Slovenije ter tri priložnostne pisemske izdaje, ki sta jih izdali obe pošti in naše filatelistično društvo.

Drugi sklop je posvečen kraljici Mariji Karađorđević. Predstavlja njeno življenjsko pot od leta 1920, ko je iz rodne Romunije pri Požarevcu prvič stopila na ozemlje Kraljevine SHS in postala soproga kralja Aleksandra I., prek njenega humanitarnega delovanja v

okviru Rdečega križa Jugoslavije in drugih dobrodelnih organizacij, do njenega odhoda v Veliko Britanijo leta 1939. Tam je med drugo svetovno vojno pod psevdonimom Marija K. Đorđević pomagala vojnim ujetnikom in taboriščnikom, zlasti na Balkanu.

Tretji sklop je posvečen Franji Tavčar, soprogi pisatelja, odvetnika in politika dr. Ivana Tavčarja, ki je leta 1925 postala dvorna dama kraljice Marije. Družina Tavčar je imela v lasti dvorec Visoko v Poljanski dolini pri Škofji Loki, kamor sta kralj Aleksander I. in njegova soproga Marija večkrat prihajala na obisk. Prav na Visokem se je spletlo prijateljstvo med kraljico Marijo in Franjo Tavčar, ki je trajalo vse do Franjine smrti leta 1938.

Četrty sklop razstave predstavlja različna pisma, dopisnice in razglednice iz kraljeve korespondence družine Karađorđević, ki jih je zbral Nani Poljanec iz Rogaške Slatine. Tam se nahaja tudi Kraljeva zbirka Ljudskega muzeja Anin dvor.

Kot zanimivost velja omeniti, da je leta 1920 v Rogaško Slatino prispel takratni regent Aleksander I. Karađorđević, ki naj bi tam inkognito prebival več kot teden dni skupaj s svojim spremstvom in pribočnikom Jeremićem. V spomin na ta obisk je slovenski slikar Ivan Vavpotič naslikal oljno sliko. Posebnost te umetnine je, da gre za obojestransko poslikano platno. Na licu slike je upodobljen obisk avstrijskega cesarja Franca Jožefa v Rogaški Slatini leta 1883, ki ga je leta 1912 naslikal avstrijski slikar A. Schrötter. Na hrbtni strani slike pa je upodobljen jugoslovanski prestolonaslednik in regent Aleksander I. Karađorđević v pogovoru s svetovno znanim hrvaškim arheologom in duhovnikom iz Splita don Franom Bulićem, srbskim državnikom Stojanom Protićem ter Slovencem dr. Ivanom Tavčarjem. Slika simbolično predstavlja enotnost Srbov, Hrvatov in Slovencev. Danes je razstavljena v Kristalni dvorani Zdravilišča Rogaška Slatina. Predstavljena je tudi v tej razstavnici zbirki.

Skupna poštna znamka Pošte Republike Srbije in Pošte Republike Slovenije je trajen poklon dvema velikima ženskama. Poseben pomen pa imajo tudi tri pisemske ovojnice s tremi priložnostnimi poštami žigi, ki bodo prihodnjim rodovom pričale o predstavitvi te skupne priložnostne poštne znamke v bloku Pošte Slovenije in Pošte Srbije 16. junija 2026 v Kraljevem dvoru Nj.K.V. prestolonaslednika Aleksandra II. Karađorđevića v Beogradu in 18. junija 2026 v kapeli Loškega muzeja Škofja Loka v Škofji Loki, na Škofjeloškem gradu.

**dr. Janez Cerkvnik, Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka,
Republika Slovenija**